

УДК 37.018.4:004:001.891

ДРОНШКЕВИЧ Олеся²²

ORCID: [0000-0003-0040-6150](https://orcid.org/0000-0003-0040-6150)

E-mail: o_lessia@ukr.net

Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського
Національна академія педагогічних наук України
м. Київ, Україна

ВІДКРИТІ ЕЛЕКТРОННІ ОСВІТНІ РЕСУРСИ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ОСВІТИ

Розглянуто суть та дидактичні можливості електронних освітніх ресурсів як складників сучасного освітнього середовища. Проаналізовано їх основні функції, переваги використання та роль у забезпеченні доступності, інтерактивності й персоналізації навчання. Підкреслено значення ЕОР для підвищення ефективності освітнього процесу та розвитку цифрової компетентності учасників освітнього процесу.

Ключові слова: електронні освітні ресурси; цифрове освітнє середовище; інтерактивне навчання; персоналізація навчання; дистанційне навчання.

***Open Electronic Learning Resources as a Tool for Digitalization of Education.** The essence and didactic opportunities of E-learning resources as a component of the modern educational environment are considered. Their main functions, advantages of use and role in ensuring accessibility, interactivity and personalization of learning are analyzed. The importance of EER for increasing the efficiency of the educational process and developing the digital competence of participants in the educational process is emphasized.*

Keywords: Electronic Learning Resources; Digital Educational Environment; Interactive Learning; Personalization of Learning; Distance Learning.

Вступ. Електронні освітні ресурси (далі – ЕОР) є видом засобів освітньої діяльності, що існують в електронній формі та розміщуються в освітніх інформаційних системах на запам'ятовуючих пристроях електронних даних. Вони являють собою сукупність електронних інформаційних об'єктів: документів, інформаційних матеріалів, інструкцій, моделей процесів та інших цифрових компонентів освітнього середовища [1, 6]. У сучасних умовах розвитку інформаційно-комунікаційних технологій ЕОР набувають важливого значення для організації освітнього процесу та формування цифрового освітнього середовища [2, 3, 4].

Методи і підходи дослідження. Дослідження ґрунтується на аналізі наукових і методичних джерел, присвячених використанню електронних освітніх ресурсів у педагогічній практиці [1, 2, 3, 4, 5]. Використано узагальнення теоретичних положень щодо функцій, призначення та дидактичного потенціалу ЕОР, а також підходів до їх застосування в умовах сучасного освітнього середовища [6].

²² © ДРОНШКЕВИЧ Олеся (DRONSHKEVYCH Olesya)

Основні результати. Електронні освітні ресурси виконують низку важливих дидактичних функцій, що забезпечують ефективність навчального процесу. Зокрема, вони дозволяють зберігати та відтворювати навчальний зміст у будь-який час, сприяють унаочненню матеріалу та підтримують управління освітнім процесом [2, 3, 4, 5]. Це особливо актуально для дистанційного та змішаного навчання, коли учасники освітнього процесу не завжди можуть перебувати в аудиторії.

Метою створення відкритих ЕОР є модернізація освіти, формування та наповнення освітнього простору сучасними цифровими матеріалами, забезпечення рівного доступу до якісних навчальних і методичних ресурсів незалежно від місця проживання чи форми навчання [4, 6]. ЕОР дають змогу педагогам швидко адаптувати навчальні програми до потреб конкретних груп учнів, використовуючи різні типи матеріалів: текстові документи, презентації, відеоуроки, інтерактивні модулі, графічні та анімаційні матеріали, що підвищує інтерес і мотивацію здобувачів освіти [3–5]. Особлива роль відводиться інтерактивності ЕОР. Багато ресурсів передбачають активну взаємодію користувача з навчальним матеріалом через виконання тестів, практичних завдань, симуляційних моделей або участь у віртуальних лабораторіях [2–4]. Це сприяє глибшому засвоєнню знань, розвитку критичного мислення та формуванню практичних навичок. ЕОР також забезпечують персоналізацію навчання, оскільки дозволяють адаптувати зміст і темп роботи до індивідуальних потреб учня. Наприклад, педагог може створювати індивідуальні навчальні траєкторії або підбирати матеріали відповідно до рівня підготовки, інтересів та стилю навчання учнів [3, 4, 5]. Важливим аспектом є швидке оновлення та доповнення електронних ресурсів. На відміну від традиційних друкованих матеріалів, цифрові колекції легко доповнюються новими даними, що дозволяє оперативно враховувати зміни у навчальних програмах та впроваджувати сучасні освітні технології [4, 6]. Це робить ЕОР ефективним інструментом підтримки навчання на всіх рівнях – від шкільного до вищого та професійного.

Крім дидактичних функцій, ЕОР сприяють підвищенню цифрової компетентності учасників освітнього процесу, оскільки робота з електронними ресурсами вимагає володіння навичками пошуку, оцінки та обробки інформації [1, 2]. Вони також створюють умови для інтеграції освіти з іншими інформаційними технологіями, такими як системи управління навчанням (LMS), хмарні сервіси, соціальні платформи та віртуальні лабораторії [3, 4, 5]. Таким чином, використання електронних освітніх ресурсів підвищує ефективність навчального процесу за рахунок доступності матеріалів, інтерактивності, персоналізації, оперативності оновлення та розвитку професійних і цифрових компетентностей як педагогів, так і учнів [1, 2, 3, 4, 5, 6].

Висновок. Електронні освітні ресурси є важливим компонентом сучасного освітнього середовища, що сприяє підвищенню якості та ефективності навчального

процесу. Їх використання забезпечує доступність навчальних матеріалів, підтримує інтерактивність і персоналізацію навчання, а також створює умови для впровадження сучасних освітніх технологій. Тому важливим завданням є забезпечення широкого доступу до ЕОР та розвиток цифрової компетентності учасників освітнього процесу щодо їх ефективного використання [2, 4, 6].

Список використаних джерел:

1. Гуржій А. М., Лапінський В. В. Електронні освітні ресурси як основа сучасного навчального середовища загальноосвітніх навчальних закладів. *Інформаційні технології в освіті*. 2013. № 15. С. 30–37. <https://lib.iitta.gov.ua/4149/>.
2. Дудка Т. Ю., Чумак М. Є. Електронні освітні ресурси як інструмент підвищення ефективності змішаного навчання: виклики та перспективи. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*. 2024. Вип. 213. С. 271–275. <https://doi.org/10.36550/2415-7988-2024-1-213-271-275>.
3. Кухар Л. О. Електронні освітні ресурси та хмароорієнтовані засоби навчання у професійній діяльності педагога. *Наукові записки НПУ імені М. П. Драгоманова*. 2019. Вип. 136. С. 155–165. <https://nz.npu.edu.ua/article/view/167108>.
4. Плужнікова Т. В., Ляхова Н. О., Краснова О. І., Мартиненко Н. В., Краснов О. Г. Електронні освітні ресурси навчального призначення як складова освітньо-виховного процесу. *Сучасні тренди розвитку медичної освіти: перспективи і здобутки*. Полтава, 2022. С. 236–237. <https://repository.pdmu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/16b7b259-9e34-4dda-925b-2ed33c1eadaf/content>.
5. Саган О. В., Блах В. С. Вплив електронних освітніх ресурсів на рівень мотивації до навчання здобувачів вищої освіти. *Педагогічні науки*. 2024. Вип. 105. С. 26–34. <https://doi.org/10.32999/ksu2413-1865/2024-105-4>.
6. Сучасні технології візуалізації колекцій цифрових освітніх ресурсів : практ. посібник / авт.-упоряд.: А. Г. Гуралюк, Н. О. Терентьєва, О. П. Пінчук, М. Л. Ростока та ін. ; наук. ред. А. Г. Гуралюк ; НАПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського. Електрон. вид. Київ : ФОП Ямчинський О. В., 2025. 186 с. <https://lib.iitta.gov.ua/746527/>.

References:

1. Hurzhii, A. M., Lapinskyi, V. V. (2013). Elektronni osvitni resursy yak osnova suchasnoho navchalnoho seredovyscha zahalnoosvitnikh navchalnykh zakladiv. *Informatsiini tekhnolohii v osviti*. № 15. S. 30–37. <https://lib.iitta.gov.ua/4149/>.
2. Dudka, T. Yu., Chumak, M. Ye. (2024). Elektronni osvitni resursy yak instrument pidvyshchennia efektyvnosti zmishanoho navchannia: vyklyky ta perspektyvy. *Naukovi zapysky. Serii: Pedahohichni nauky*. Vyp. 213. S. 271–275. <https://doi.org/10.36550/2415-7988-2024-1-213-271-275>.
3. Kukhar, L. O. (2019). Elektronni osvitni resursy ta khmaroorientovani zasoby navchannia u profesiinii diialnosti pedahoha. *Naukovi zapysky NPU imeni M. P. Drahomanova*. Vyp. 136. S. 155–165. <https://nz.npu.edu.ua/article/view/167108>.
4. Pluzhnikova, T. V., Liakhova, N. O., Krasnova, O. I., Martynenko, N. V., & Krasnov, O. H. (2022). Elektronni osvitni resursy navchalnoho pryznachennia yak skladova osvitno-vykhovnoho protsesu. *Suchasni trendy rozvytku medychnoi osvity: perspektyvy i zdobutky*. S. 236–237. <https://repository.pdmu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/16b7b259-9e34-4dda-925b-2ed33c1eadaf/content>.
5. Sahan, O. V., & Blakh, V. S. Vplyv elektronnykh osvitnikh resursiv na riven motyvatsii do navchannia zdobuvachiv vyshchoi osvity. *Pedahohichni nauky*. 2024. Vyp. 105. S. 26–34. <https://doi.org/10.32999/ksu2413-1865/2024-105-4>.
6. *Suchasni tekhnolohii vizualizatsii kolektsii tsyfrovyykh osvitnikh resursiv* : prakt. posibnyk / avt.-uporiad.: A. H. Huraliuk, N. O. Terentieva, O. P. Pinchuk, M. L. Rostoka ta in. ; nauk. red. A. H. Huraliuk ; NAPN Ukrainy, DNPB Ukrainy im. V. O. Sukhomlynskoho. Elektron. vyd. Kyiv : FOP Yamchynskiy O. V., 2025. 186 s. <https://lib.iitta.gov.ua/746527/>.